

Troška toho pokakaného štěstička...

107. pokračování obrázků z obyčejného života

Dnes naposledy se v přeneseném smyslu „podiváme“ na svět způsobem, jaký ho vnímá Luboš Hocký z Loun, od 24 let slepý: „Co mi říká televize? Klidně bych se bez ní obešel. Manželka s oblibou sleduje různé seriály, ale když si některý díl poslechnu, přijde mi ten padoufale naivní, bezduchý, o ničem... Po mém oslepnutí se lidi rozdělili: jedni pomohou a nic za to nechtějí, druzí nepomohou, protože je jim trapné vzít si od slepého peníze. Pak je skupinka, co si nechají normálně zaplatit a přitom odvedou kvalitní práci, a pak jsou i tací, kteří si nechají pěkně zaplatit, práci odláknou a mají ruku. Mám velmi rád pohyb. Zkoušel jsem i jógu, ale lenost nakonec zvítězila. Máme pronajatou chatu v Podlesí. Miluji řemeslnou práci a nejraději pracuji s manželkou - je to skvělý parták. Přesně ví, jak mi co vysvětlí: jak vzít předmět do ruky, jak ho obrábět, kam odložit. Sice nevidím, ale jen sáhnou a hned vím, jestli je to ve vteřinu. Uříznou fošnu, latě, dřevo ořezávají, ohobluju. Nahazoval jsem chafzu. Postavil jsem i lešení. Manželka mě na navigovala, aby třeby bylo vše svislé. Řežu na cirkulárce. Zda se bojím? Samozřejmě, a jak! Ale strach je zdravý a existenčně nutný. Kdybych se bát přestal, přišel bych o prsty. Hlavně musíte být v práci plně soustředění a neustále při ni přemýšlet. Naposledy jsem vyráběl palandy. Povedly se mi. Vyčítím, když se něco líbí. A jak se vyrovnávám se svým postižením? Musím ho respektovat. S nemočí se musíte naučit žít, ale nesmíte ji podlehout. Myslím, že by se zrakově postižení na našem okrese měli více setkávat, pomáhat si a leccos vymyslet. Treba prosadit ten zvukový signál u vstupních dveří do autobusů. A by mě jedlištější pro život? Těžko říct. Ale asi troška toho pokakaného štěstička...“

Připravuje Květa Tošnerová

Jakmile sen pochopíme, následuje úleva

Ze zajímavých přednášek české univerzity nové doby

Nevyložený sen je jako dopis, který jsme neotevřeli. Dřívější civilizace měly vykladače snů - čtené a vážené, kteří dokázali vysledovat ve snech důležité etapy vývoje jednotlivce a dokázali poradit a pomoci. V současnosti se vykladači snů začínají opět objevovat. Profese fundovaně vykladače však vyžaduje obrovskou sumu vědomostí. Musí být dobrým psychologem, který se dokáže vejit do situace sniči a správně se zeptat na jednotlivé snové symboly; jednak by měl ovládat veškeré mýty a pohádky, které se pojí s historické civilizace. Snové symboly totiž zapadají do historického kontextu mýtu ale mají i individuální význam pro konkrétního člověka. Hlavním úkolem vykladače je dešifrovat symbolický jazyk snu, odhalit jeho smyslovou zkušenost a doplnit o univerzální jazyk společných snů, mýtů a pohádek a příběhů. Je zajímavé, že mýtická zkušenost postupuje vědomí, aniž bychom se s mýty seznámili.

Připravuje Květa Tošnerová

Václav Vokolek vzpomíná i na Emila Juliše

Malíř a spisovatel bilancuje sloužitou životní pout

Koncem dubna se v pražském Studiu Paměť' konalo slavnostní uvedení knihy malíře a spisovatele Václava Vokoleka Krajiny vzpomínek, kterou vydalo autorovo kmenové nakladatelství Triáda.

Viděl lidkovany Most

Děčinský rodák Václav Vokolek (1947) byl především v mládí pevně spojen s kulturním prostředím severních Čech, ale intenzivní osobní vztahy se zdejšími umělci udržuje dodnes. Jako syn významného křesťanský orientovaného básníka, prozaika a esejisty Vladimíra Vokoleka (1913-1988) a člen rodiny, která se zapsala do dějin české duchovní kultury 20. století (parubčičky strýčkové, výtvarník Vojmír Vokolek a tiskář Vlastimil Vokolek, vydávali ve 30. a 40. letech spolu s jeho otcem bibliofilskou edici Lis tři bratři), měl Václav Vokolek od mládí blízko k umění a ještě během školní docházky se rozhodl stát malířem. Zaměřením určila zkušenost otcovy perzekuce komunistickým režimem - zákaz vykonávání knihovnického povolání a zákaz publikační, kontakty s rodinnými přáteli, básníky Ivanem Divišem a Emilem Julišem, seznámení s neoficiálními malíři informálního okruhu a v neposlední řadě s bohoslovci litoměřického semináře a kněžnými odstavenými do odlehlého pohraničí, například s prosulým teologem Metodějem Habáněm. Během zaměstnání při správě osekého kláštera navázal přátelství s litvínovským spisovatelem Josefem Jedličkou a prostřední likvidovaného Mostu podrobné poznání, když v letech 1968 a 1969 pracoval v muzeu v Litvínově. V 70. a 80. letech žil v Praze a obživu mu zajišťoval restaurátorské práce. Od roku 1988 žije v Tursku a věnuje se literární tvorbě a výtvarné činnosti. S touto lounské veřejnosti seznámila na komorní výstavě obrazů v Malé výstavní síni hematologicko - transfúzního oddělení lounské polikliniky v létě roku 1997.

Život s nadhledem

Vokolekova vzpomínková kniha zahrnuje období od narození do konce 80. let. Neříká se obvyklou memoárovou technikou chronologického vyprávění „krájin“ členitě do tematických celků „krájin“, sjednocených určitou etapou životního zrání, lokálními a osobními souvislostmi a emocionálními vazbami a doplněných hodnocením vypravěče, vzpomínkami s vyrovnáním nadhledem na peripetie nejednoduchého osudu. Kromě uměleckohistoricky zajímavých připomínek výrazných osobností poválečné kultury patří ke čtenářsky nejpoutavějším pasážím evokace dětství ve znovuosídlovaném Děčíně, poznamenání definitivním přerušením tradice života německého etnika a ideologie stalinistického režimu zpřiměnou u „malých dějinách“, v každodenních projevech učitelů a funkcionářů, a zážitky z bouřlivého prostředí doživujícího starého Mostu z konce 60. let.

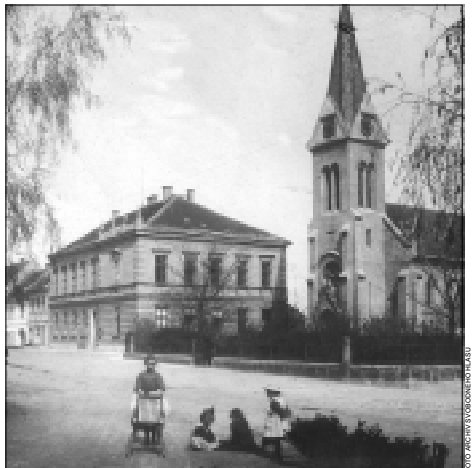
Jako perla v lastuře

V kapitole Krajina hlavního města je rozsáhlý odůvodňován básníku Emilu

Julišovi, s nímž udržoval Václav Vokolek pravidelný písemný kontakt nejvíce v 80. letech. Kromě vzpomínek na osobní setkávání se zde čtenář seznámí s epicky širokým popisem počátků básnického výtvárně tvorby z druhé poloviny 70. let a dokonce si může přečíst úryvky z Julišovy korespondence. Uvádí je metaforicky vyznáni obdivu vzpomínky na podrobném poznání a promyšlené básnickou vývoje, které ukazuje: „Experimentální poezie si zakládala, a měla pro to řadu opodstatněných důvodů, na osvobodující bezobzámosti, zaměřme se z ni vytratilo jakékoliv závažné sdělení, ale v Julišových básních se mnoho sdělného ukrývalo. Jako perla v blýstící se lastuře. Byly to obsahy hlubinné, které jeho pozdější poezii vyvířily na povrch, a doh, kdy formální hra byla odložena, žhnoucí magma vychladlo do až mýtických významů.“

Václav Vokolek: Krajiny vzpomínek. Nakladatelství Triáda, 28. svazek edice Delfin, Praha 2000 (recite 2001), náklad 700 výtisků

Zbyněk Sedláček

Ročov v době, kdy děti ještě zřejmě školu neměly...

Mráze, zatímco napřesrok vítali Nový rok pro změnu s Kašpárem, kterého sehraha téžé zákyne ročovské školy Marta Vacková. Zjara pak jely na výlet

do ZOO Praha děti za školky se svými rodiči.

(pokračování přístě) Květa Marešová

Mateřská škola na Ročově

Školy, školíčky a lidé kolem nich - 24.

Ročov, nejvýše položená vesnice Podlesí, byl nejen chmelářským centrem už na konci 19. století, kdy měl kolem tisíce obyvatel. I když jejich počet postupně klesal až k dnešní slabé pětistovce, měl v době rušení národních výborů v malých obcích výhody „střediskové“, tedy perspektivní obce s vyšší vybaveností, k níž patřila také na začátku 80. let postavená škola. Počátky mateřské školy v obci jsou nejasné. V obecní kronice je záhadný zápis o škole, zřízené místní školní radou už v roce 1880. Školku se nepodařilo otevřít v roce 1939, kdy pro ni dovezli sice nábytek ze zabraných území, ale v místnostech bylo nutné ubytovat vystěhovalce. Zřízena byla o tři roky později a chodilo do ní přes 30 dětí.

Kronika mateřské školy vedená od roku 1958 soudí, že škola v obci byla „asi 15 let“. Nejstarší fotografie z roku 1949 zachycuje skupinu dvaceti dětí s učitelkou a oprotavnicí (Mil. Moravcovou, která foto zapůjčila) před školkou, umístěnou tehdy

dvě dvoře, pozdějším družstvu. Denní provoz byl velmi dlouhý, od 6.30 do 18 hodin. Ze zapsaných čtyřiceti dětí těch chodila průměrně jen polovina. Víc než čtvrtina byly děti od dvou let. Svačiny si děti nosily s sebou a na oběd chodily domů. Vyuvažovat se začalo koncem 50. let při osmileté střední škole a do školky se dovážela přesnídávka, oběd a svatčina. První záznamem zlepšení bylo nové prkénko na záchod a nové prací závěsy, které ho oddělovaly od chodby. V jedné vánoční nadílec z té doby, placené z rozpočtu i z peněz rodičovského sdružení, našly děti „čtyři panny s oblečky, chromovanou postýlku s matrací a peřinkami, vojenské auto, stavebnice z umělé hmoty a kompletní JZD“.

V roce 1960 školka získala v budově další místnosti pro „svatební síň“ a „matrice“. Rozsáhlé úpravy umožnily vstup přímo z náměstí místo ze dvora a užívání třídy, jidelny ložnice a dalších malých místností, z jedné později vznikla kuchyně. Na začátku 60. let zahajoval vánoční besídku jistý oblíbený místní občan v převleku Dědy

Deset let poté ... aneb Takoví jsme byli

Co psaly okresní noviny přesně před deseti lety

Pátá aukce v Žatci

„V Žatci proběhla v sobotu 4. května další privatizační aukce. O pedikúru na Masarykově náměstí byl zájem. Čtyři dražitelé přihlázovali zhruba dvacetkrát. Konečná suma činila 270.000 Kč pro Ing. Milana Vachtla z Rakovníka. ...“ (-ge-, Hlas č. 19 z 11. května 1991)

Z lounské radnice

„Starostovi města Ing. Volkmanovi byl v posledních týdnech doručeno dvě písně občanů města. První se týkala dopravní situace na úseku Husovy ulice v sídlišti Hrnčířská, druhá byla protestem proti stavbě domu s pečovatelskou službou nad pramenem Luna.

Vedení městského úřadu vítá jakoukoliv iniciativu občanů, pokud bude konstruktivní a přínosná. V případě obou zmíněných podání však bohužel spíše převážovala hlediska subjektivní nad zájmy veřejnými. ...“ (Antonín Hušák, Hlas č. 19 z 11. května 1991)

Černá kronika

„Dne 2. května se na OS VB v Lounech ozval v telefonu chlapčeka Hlas, který oznámil, že v 7. ZŠ vybuchne bomba. Kriminalisté společně s pyrotechnikem zjistili, že se opět jednalo o „vtipálka“, který si jen tak zažertoval s policií.“ (Kpt. František Meloun, Hlas č. 17 z 27. dubna 1991)

Dvě středy a verše

LOUNY (ok) - Lounská městská knihovna pořádala již potřetí soutěž v recitaci pro žáky základních škol. První odpoledne patřilo těm mladším. Vystoupily zde tři desítky dětí. Nechyběly paní učitelky ani spolužáci. Vynikající atmosféra. Nadsené potlesky... A výtečné výkony nejeně poloviny účinkující. Všem jednička za snahu. Nesnadná práce pro porotu. Třetí místo pro Zuzanu Loupačovou a její flétničku, dvě druhá místa pro dvě Nikolý - Tomešové a Kilerlovou. Loňské prvenství převládě

obhájila Michaela Černá, která s bohatstvím čtveráckých gest suverénně zvládla dlouhatánský text Jiřího Žáčka Polévka ze sekery. V druhé kategorii si o týden později třetí cenu odnesla Petra Poncarová, druhou Alena Hudeková. Jako první se umístila Zuzana Brabcová, která si vybrala nezadaný text J. Převrta Lvíček v kleci. První kategorii nepočetněji obslela 7. ZŠ, kategorií druhou zachraňovala ZŠ Jana Amose Komenského. Škoda, že současně nesoutěž tentokrát „vypustila“ 8. ZŠ.

Jak blesk zabil dva lidi

Vlastivědný sborník okresu lounského z června 1931 uchoval zajímavou příhodu z obce Vlčí na Lounsku. Sedmdesát let nás dělí od tragické události, kterou ve sborníku popsala M. Tvrdoň, tehdy začka druhé třídy školy v Chlumčanech: „V pátek odpoledne 15. května pracoval u Vlčí na poli pan Levic se svou ženou. Okopávali řepu. Kolem páté hodiny přihlala bouře. Tu znenadání sjel blesk a oba zabil. Když jsem tu zprávu uslyšela, dojalo mě to velice, neboť jsem si vzpomněla na dva spolužáky, kteří

tak zřejmě osiřeli. V neděli v pět hodin byl pohřeb nestárných rodičů. Přišli jsme na hřbitov. Pan farář promluvil několika dojemnými slovy. Pak přistoupil ke hrobu pan Novák, čeledín od Kyzlíků, a promluvil: „Prosim vás, přispějte sebešmáchním dárkem na ubohé sirotky!“ A on byl sám první, který pustil do klobouku několik korun. Vybraná částka činila 800 Kč. Tyto peníze byly odevzdány úřadu k vyplacení sirotkům. V celém kraji vyprávěly se o šlechetném skutku prostého člověka.“

obce a samoty našeho okresu - znovu po šesti letech

211. ÚHERCE

Trocha historie

Úherce jsou prastarou vesnicí. Jejich název patří do stejné skupiny jako například Charvatce nebo Poláky. Připomíná, že chrvatylovská knižata na svých výbojích na přelomu tisíciletí zajímala větší množství příslušníků uvedených národů a usazovala je na svém území. Odpovídá tomu i nejstarší písemná zmínka o obci - už kolem roku 1088 ji král Vratislav daroval kostelna Vyšehrad. Církvevním zbožím byly Úherce až do roku 1849. V roce 1186 v vlastní klášter v Kladrubech vinici s pěti vinaři Strážem, Žaboněm, Nemírem, Holcem a Štěpánou, bečváře Lovatu a Káněse a tesáře Chvala s Týřenem. Jak vidno, po Úherce už nezůstaly stopy. Ve 13. století patřila část obce klášteru v Dokanech a po roce 1300 i mělnickému klášteru. Dne 21. října 1385 zapsali bratři ze Žirotnice Úherce se štěpnicí a rybníkem klášteru v Panenském Týnci. Historik František Štědý si dal tu práci a vypsál držitelé všech 20 statků v Úhercích v letech 1577 až 1715. Po celou dobu jsou to vesměs česká jména. K nejstarším rodům, jejichž příslušníci zastávali také funkci rychtářů, patří Berchové, Lukáškové, Mackové a Sukové. V roce

1845 se ve vsi uvádí vrchnostenský dvůr, ovčín, mlýn a kréma. Až do roku 1897 chodily zdejší děti do farní školy v Panenském Týnci. Tehdy obdržely jednotřídní školu, kde učil Karel Dvořák. Po smrti Dvořáka se v 53 domech 289 obyvatel, výhradně Čechů. Obec byla přifařena pod Panenského Týnce, odkud docházeli i pošták. V roce 1923 zde byl založen hasičský spolek - po dobu první republiky byl jeho předsedou Emil Jiráč. Zajímavá je statistika k roku 1930. Tehdy se v Úhercích chovalo 182 kusů hovězího dobytka, 145 vepřů a 35 koz. Na 7.300 arech se pěstoval ječmen, s 6.800 arů byly druhou nejrozšířenější plodinou pčinná a na třetím místě s 6.200 arů byla cukrovka - většina obyvatel se ještě dlouho ve 20. století řezala především hospodařením. Na katastru obce rostlo 1.381 stvešek a 460 jabloní. Úherecti vyplili 286 hl piva a prokouřili 23 tisíc roků. Nejvíce obyvatel zde žilo v roce 1880 - celkem 311. Za druhé světové války, v roce 1940, žilo v obci v 65 domech celkem 288 lidí, ve vesnici bylo šest obchodů. Při sčítání roku 1991 zde bylo hlášeno 72 osob, o 29 méně než deset let před tím. Úherce (Aurez) leží sedmáct kilometrů jihovýchodně od Panenského Týnce, 305 metrů nad mořem.

Úherce (známý jsou též názvy Úhřece, Úheřce či Auřece) jsou součástí lounského okresu v jeho historických hranicích a s výjimkou krátké etapy od roku 1981 do 90. let, kdy patřily pod Panenského Týnce, jsou samostatnou obcí s vlastním starostou. A jen dovětek - obec stejného jména je v Čechách ještě jedna, a to v okrese Plzeň - Sever nedaleko Stříbra.

Po šesti letech

Nedaleko Panenského Týnce najdete malou úhlednou vesnici - Úherce. Navštívil jsem ji v den, kdy se na různých místech našeho okresu upadly vánoční čarodějny. Přivítaly nás hned dvě vypecpané figuriny a také plakát, který zval občany za vesnici k hranici „na plac“. Obec má svůj obecní úřad a svého starostu Václava Charváta. Starostuje od samého začátku, kdy se obec osamostatnila od Panenského Týnce. Úherce přijíždí několikrát denně autobus ze Slaného přes Klobuky do Panenského Týnce a zpět. Jezdí pouze ve všední dny, o víkendech je ves od civilizace odříznutá. V současnosti byla uzavřena hospoda a není tu ani obchod, takže se občané vypravují za nákupy do sousedství. V Kokořovicích otevřeli hostince, takže pánové míří tam. V Úhercích je několikačlenný sbor dobrovolných hasičů, který se

může pochlubit překrásně hasičskou zbrojnicí, opravenou nákladem 70.000 korun. Za pomníkem stojí na návsí kaple, v současnosti obklopená lešením a opravovaná místním chalupářem, a úhledná nádrž, kterou hasiči každý rok čistí. Obecní úřad najdete v bývalé škole. Prostranství před budovou je vzorně uklizeno, stejně jako ostatní zelesň a místní hřbitov. Pečují o něj tři pracovníci v rámci veřejné prospěšných prací. Do 1. července bude pošta pro Úherce v Panenském Týnci, pak bude rozvážet dopisy Pošta Louny. Vesnice nemá vodovod, každý čerpá vodu z vlastní studny. „Vodu čekáme od Panenského Týnce, plyn od Kokořovic. Pak se ale zblázníme, protože nebudeme vědět, co plácit dřív a z čeho“, uvedla místní chodkyně. O vodovodu se má rokovat koncem května.

Stojí za vidění

Mnoho domů má mohutné kvádry na nárožích, které umožňují dataci až do středověku. Stavebně - historický průzkum zdejších stavení by určitě nebyl bez zajímavých odhalení. Barokní kaple Neposkvrněného početí Panny Marie se zvoničkou pochází z 18. století. Opravený je pomník obětem první světové války z roku 1928, na kterém později přibývala pamětní

Připravuje Květa Tošnerová

Kaplička se zvoničkou v Úhercích svým vzhledem jasně ukazuje na střední Čechy. Vzdýl také jde o jedno z nejvýhodnější položených obcí okresu.